

(Voor de grooten.)

HET VLOEKJONGETJE.

door

NANNIE VAN WEHL.

Toen ze een heel klein meisje was, had ze een heel lieve, heel zorgzame kinderjuffrouw. Die wandelde iederen dag met haar langs de lanen van de stille villawijk, waarin ze woonde, naar een mooien, grooten belommerden tuin, die haar ouders gehuurd hadden aan den buitenkant van de stad, omdat het eigen tuintje maar zoo heel klein was. Als ze dan zoo haar dagelijkschen weg ging, klein, verzorgd meisje, in lichte kleertjes, op lichte, sierlijke stapschoentjes, dan kwam ze langs prachtige buitens, met groote zware boomen op het voorplein, met groote lokkende tuinen rondom en er achter. En als een contrast, dat eenvoudig aandeed als een booze droom, lag er tusschen de voortuinen van twee van die buitens een klomp huizen, allervreeselijkst armoedig en vuil. Van onder tot boven, van voren en van achter, overal bewoond door menschen, zoo arm en zielig en vervuild, zoo ellendig en haveloos, als je ze zelfs in zoo'n groote stad als Rotterdam maar hoogst zelden aantreft. Overal stonden vervelooze, scheefgezakte deuren open, en uit die roetzwarte trapgaten kwamen almaar kinderen hollen, rollen naar beneden toe, almaar havelooze zielige kinderen, die op de stoepjes in de zon gingen zitten.

Al die kinderen kenden langzamerhand het kleine lieve meisje wel, en 't kleine meisje kende hen wel, al voerde zorgzame juf haar altijd zoo gauw mogelijk langs al die ellende.

Later hebben de eigenaren van die twee buitens samen die heele klomp huizen en grond gekocht, de menschen zijn verdwenen, alles werd zoo gauw mogelijk met den grond gelijk gemaakt, de haag tusschen de twee buitens werd midden over den grond geplant, waar zooveel ellende en armoede had geheerscht, maar het kleine meisje, dat nu een groot meisje is geworden, is de verschrikkelijke schouwspelen nog niet vergeten en ziet ze nog soms in de weelde der bloeiende roode kastanjes, in den groenen rijkdom van volle ligusterhagen.

Juffie had veel liever gewild, dat ze het meisje langs een anderen weg naar den tuin kon brengen. Maar dan had ze met de kleine beenen naast haar den halven polder moeten omloopen en dat was te veel gevergd van de lichtleeren stapschoentjes. Dan was er geen fut overgebleven om in den tuin te spelen.

De meeste kinderen lieten het kleine meisje en haar verzorgster rustig voorbij gaan en keken alleen maar, keken. — Maar één jongetje was er, en dat was toch zoo'n merkwaardig jongetje. — Net kon hij loopen, of hij scharrelde uit zijn modderigen put omhoog langs de losse, neergezakte stoeptreden. Als zoovele bouwvallige huizen in Rotterdam, zakte namelijk de heele klomp huizen steeds dieper in den grond, steeds dieper, altijd maar scheever, zoodat het meisje eens aan haar Juf vroeg, hoe de kinderen in de kamers ooit loopen leerden? Nu hielden Gemeentewerken den rijweg op hoogte en legden daarnaast steeds losse stoepanden, dat je met tredjes in de put kon komen.

Als het jongetje dan uit zijn put op den rijweg was gescharreld, dan ging hij dreigend voor de twee staan en geduldig schoof juffie dan het wankel figuurtje weg, dat haar tweetjes najouwde. En net kon hij praten,

of hij riep haar de grouwelijkste vloeken toe, de vreeselijkste scheldwoorden, hij sloeg zoo'n taal uit, dat juffie zich met ontzetting afvroeg, tusschen welke menschen dit kleine kind wel leefde.

Juffie kreeg er telkens een rood hoofd van. Echter maakte juffie zich over haar pupilletje veel te ongerust. — Negen van de tien termen gingen gansch onbegrepen aan het meisje voorbij en de rest, daarvan wist ze bij voorbaat al, dat dat „heele leelijke woorden” waren, die je niet mocht zeggen.”

Juffie pleitte voor het jongetje bij het meisje.

„Ach, 't is een heel ongelukkig jongetje. Hij zal wel bij slechte menschen wonen. Hij kan 't niet helpen, dat hij zoo vloekt.”

Dat geloofde het meisje graag. Met meer belangstelling dan medelijden keek ze naar het kleine, zonderlinge verschijnsel op haar levensweg. Het vloekjongetje. Dat werd zijn naam.

Jarenlang had ze gelegenheid het vloekjongetje haar weg te zien kruisen. Zoo vergat ze hem nooit. Zij werd grooter en wijzer, ze ging naar school en zag 't vloekjongetje alleen nog maar Woensdag, Zaterdag en Zondags. Hij werd haast niet grooter — hij bleef een nietig ventje op spillebenen. Wijzer werd hij wel, op een gruwelijke manier, dat merkte juffie wel en haar hoofd werd steeds rooder.

Toen verdwenen de huizen. In ééne week was alles weg. Waar waren de menschen gebleven met hun horden van kinderen? Niemand wist het, niemand vroeg er naar, alleen juffie in haar meelijdend hart.

Nog vaak zei het meisje op de wandeling, als ze kwam langs een rij jonge coniferen: „Hier heeft het vloekjongetje gewoond.”

Maar de jaren gingen voorbij en al wat daar gebeurd en geleden was, zakte steeds dieper weg in het verleden.

Nu was ze een jonge dame geworden van zestien jaar. Hoog opgeschooten, lange, lichte beenen — plezier in der leven. Lachende oogen, blinkende tanden, altijd een beetje gehaast — opschieten, jongens. Je begrijpt dat.

Op een avond had ze voor zichzelf een boodschap gedaan in de buurt, een strik en een broche in een ijdeltuitenwinkel. Hoog op haar lichte beenen, haar gouden krullebol boven de hoogopgezette bontkraag, de jas van voren open, kwam ze stap, stap, den winkel uit. Toen ze vlak onder den straatlantaarn was, schalde daar opeens haar naam blij over de straat — „Suus!” Een jongensstem. —

Ze keek om. —

Daar stond een heel klein nietig ventje op het trottoir. Een kind der armen, maar propertjes gekleed. Een wijs, bleek gezichtje. Een gedaante, die wèl tot haar elleboog reikte. Oogen, die glansden van pret. En de kleine mond zei nog eens, beduusd van blijdschap en nu zachter: „Suus!”

Ze bekeek het knaapje aandachtig. En langzaam rees een heel verhaal, een heele toestand, een reeks herinneringen uit het diepst van haar geest op. En ze zei, uiterst belangstellend: „Het vloekjongetje.”

Hij aanvaardde den naam met een glimlachje en ging naast haar loopen.

Ze rekende uit, dat hij nu zoowat twaalf moest zijn. Hoe klein was hij. Maar wat zag hij er pienter uit!

Ze was een heel makkelijk kind, die met iedereen overweg kon en geheel vanzelf en met plezier een dergelijke vreemdsoortige situatie beheerschte. Daar wandelden ze het donkere park in, babbelend. Ze had zóóveel te vragen. Ze begon met den eersten vraag, die haar op het hart brandde:

„Kan je nog zoo vloeken?”

„Nee,” zei hij diep ernstig. „Ik vloek niet meer.”

Even een stilte, waarin ze allebei aan het verleden dachten.

Toen, verklarend:

„Ik kan nou *bidden*, zie je.”

Weer stilte. Het meisje voelde haar hart bewogen worden.

En weer de stem, daar in de laagte naast haar:

„Kan jij *ook* bidden?”

Weer even stilte van wederzijdsche aandacht; en toen zei ze eenvoudig:

„Ja.”

Ze kon bidden. Het waren wel niet de lange gebeden, die een vorige generatie uit het hoofd leerde. Maar ze kende haar heilig oogenblikje 's avonds in bed. Toen ze een kind was, had trouwe juffie, verzorgster naar lichaam en ziel, haar eens gevraagd, of ze al gebeden had en toen had ze met volle overtuiging gezegd:

„Ik heb vanavond niets te bidden. Ik heb enkel gezegd: „Dag lieve God, je Suus.”

In dat heilige oogenblikje waren haar gedachten vele en konden toch eigenlijk allemaal samengevat worden in deze rake formule.

„Dag lieve God. Je Suus.”

Dus: ze kon bidden.

„Ja.”

En hij weer: „Het is goed, dat ik nou kan bidden. Nou heeft me moeder véél meer an me’.

Toen moest ze weten, hoe hij en alles zoo veranderd was. En hij aan 't vertellen. Een geschiedenis, die zich o zoo vaak herhaalt. Een lieve moeder, een heele slechte vader. Die hen altijd daar bracht, waar de menschen slecht waren en vuil en lui en straatarm.

Toen vader ineens dood, te veel gedronken. Voor hem en zijn moeder de verlossing. Ze gingen in een andere stad wonen, bij zijn moeder's moeder. Voortaan alles schoon en netjes en niet vloeken meer. Nu was grootmoeder gestorven en nu verlangde moeder toch weer naar Rotterdam. Daar had ze nog familie en daar kon ze werkhuizen genoeg krijgen. Hij woonde nu niet meer zoo ver van het villapark af en had „Suus”, wiens naam hij vroeger zoo vaak opgevangen had, op slag herkend.

Hij bracht haar tot haar tuinhek, ze zeiden elkaar goeden dag als oude kameraden en fluitend ging hij het duistere park weder in — naar huis.

Dien Zaterdag ging ze met een clubje vriendinnen, gewapend met hockeysticks, naar het sportterrein.

Tal van kinderen waren in de hooge ijzeren tralies van het hek eromheen geklommen, omdat ze de vijf centen niet hadden om het terrein te betreden.

Vanuit de hoogte klonk een blijde jongensstem „Suus!”

Daar hing hij, een kleine gedaante, hoog aan het hek, het vloekjongetje. Ze groetten elkaar als beste vrienden, ze keken elkaar aan met blikken van verstandhouding:

Ze konden allebei „bidden” en ze wisten het van elkaar.